સમય : 3 કલાક **પ્રશ્નપત્ર 5** **કુલ ગુણ: 80**

વિભાગ A

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકનો 1 ગુણ)** **24**

● **યોગ્ય જોડકાં જોડો.**

(A)	(B)
(1) વિશાખાદત્ત	(A) ખજૂરાહો મંદિરો
(2) ચંદેલ વંશ	(B) HDI
(3) કાળી જમીન	(C) ખરીદબેટ
(4) ધોળાવીરા	(D) GDP
(5) માનવિકાસ આંક	(E) મુદ્રારાક્ષસ
	(F) કપાસ, અળસી, સરસવ, મગફળી, તમાકુ

● **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :**

(6) દાંડિયારાસ એ નૃત્યનો એક પ્રકાર છે.

(7) કબીરની રચનાઓ મુખ્યત્વે ભોજપુરી બોલીમાં છે.

(8) ખેતપેદાશોના ઉત્પાદનમાં ભારત વિશ્વમાં પ્રથમ ક્રમે છે.

(9) ભારતમાં બેંગલૂરમાં રેલવેની મુસાફરી માટેના ડબ્બા બને છે.

(10) શહેર ભારતનાં અર્થતંત્રનું હૃદય છે.

● **નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્તમાં જવાબ આપો :**

(11) લોકમાતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

(12) બૌદ્ધ સાહિત્ય કઈ ભાષામાં લખાયું હતું ?

(13) દુનિયામાં એક-બે સ્થળે જ મળતું સંચાલન

(14) હાલમાં વસ્તીવૃદ્ધિદર કેટલો છે ?

● **નીચે આપેલી ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :**

(15) .... કાશ્મીરના ઇતિહાસને આલેખનો મહત્ત્વનો ગ્રંથ છે ? *(પૃથ્વીરાજરાસો, ગીતગોવિંદ, રાજતરંગિણી)*

(16) બૌદ્ધ સાહિત્ય કઈ ભાષામાં લખાયું હતું ? *(પાલી, સંસ્કૃત, માગધી)*

(17) .... એ જ્યોતિષશાસ્ત્રનું અવિભાજ્ય અંગ છે. *(વાસ્તુશાસ્ત્ર, ખગોળશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર)*

(18) .... સમગ્ર વિકાસની પ્રક્રિયાનું કેન્દ્રબિંદુ છે. *(મહિલાઓ, શિક્ષણ, આરોગ્ય)*

(19) આંતકવાદ અને .... પ્રવૃત્તિ વચ્ચે બહુસૂક્ષ્મ અંતર છે. *(રિશ્વતખોરી, બળવાખોરી, દાણચોરી)*

● **નીચેના પ્રશ્નોના આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો :**

(20) 'દૂતવાક્યમ' કૃતિના કર્તા કોણ છે ?

(A) મહાકવિ ભવભૂત (B) મહાકવિ કાલિદાસ (C) મહાકવિ ભાસ (D) મહાકવિ બાબા

(21) યુનેસ્કોએ ચાંપાનેર કઈ સાલમાં વૈશ્વિક વારસાનાં સ્થળોમાં સમાવિષ્ટ કર્યું છે ?

(A) ઈ.સ. 2000 માં (B) ઈ.સ. 2004 માં (C) ઈ.સ. 2010 માં (D) ઈ.સ. 1998 માં

(22) વિશ્વમાં તલની સૌથી વધુ નિકાસ કયો દેશ કરે છે ?

(A) પાકિસ્તાન (B) ભારત (C) ચીન (D) રશિયા

(23) કયું જોડકું ખોટું છે ?

(A) પશ્ચિમ બંગાળ - કુલ્ટી (B) ઝારખંડ - જમશેદપુર (C) કર્ણાટક - ભદ્રાવતી (D) આંધ્રપ્રદેશ - બર્નપુર

www.wingofeducation.com

(24) બંધારણના કયા આર્ટિકલ પ્રમાણે અસ્પૃશ્યતા નાબૂદ કરવામાં આવી છે ?

(A) 'ચાર્ટર ઑફ મેનફાઇન્ડ' માંથી (B) 'ચાર્ટર ઓફ એટલેન્ટિક' માંથી

(C) 'ચાર્ટર ઓફ રાઇટ્સ' માંથી (D) 'ચાર્ટર ઓફ ફ્રિડમ' માંથી

વિભાગ B

- **નીચે આપેલા કુલ તેર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ નવ પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (દરેકના 2 ગુણ) (25 થી 37)** **18**

(25) વારસાના પ્રકારો જણાવી. પ્રાકૃતિક વારસામાં કોનો કોનો સમાવેશ થાય છે ?

(26) નદીઓને લોકમાતા શા માટે કહે છે ?

(27) પ્રારંભિક બૌદ્ધ સાહિત્ય કેટલા ભાગમાં છે ? કયા કયા ?

(28) ગુજરાતી ગદ્ય-પદ્ય સાહિત્યનો પરિચય.

(29) પર્વતીય જમીન કોને કહેવાય ?

(30) તફાવત : અભ્યારણ્ય - રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન

(31) સમજાવો : હિમદીપડા પરિયોજના

(32) 'જળ એ જીવન છે' સમજાવો.

(33) ગુજરાતના રાસાયણિક ઉદ્યોગનાં કેન્દ્ર જણાવી ચાર કેન્દ્રોના નામ લખો.

(34) સુતરાઉ કાપડ ઉદ્યોગ સામેના પડકારો

(35) બેરોજગારી એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવો.

(36) સંકલ્પના : (1) ગ્રાહક (2) કાળાબજાર

(37) ગોવાના દેવળો વિશે માહિતી આપો.

વિભાગ C

- **નીચે આપેલા કુલ નવ પ્રશ્નોમાંથી છ કોઈપણ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબો લખો : (દરેકના 3 ગુણ) (38 થી 46)** **18**

(38) ગુજરાતના આદિવાસી નૃત્યો

(39) ખજૂરાહોના મંદિરોનો પરિચય

(40) આગરાનો કિલ્લો

(41) લુપ્ત થતા વન્યજીવન વિશે નોંધ લખો.

(42) જળ સંસાધનોની જાળવણી માટેના ઉપાયો જણાવો.

(43) મા અન્નપૂર્ણા યોજના

(44) બેરોજગારી અસરો

(45) તફાવત : આતંકવાદ - બળવાખોરી

(46) આંતકવાદ અટકાવવાના ઉપાયો

વિભાગ D

- **નીચે આપેલા 47 થી 54 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો અને પ્રશ્ન-54 નકશો ફરજિયાત છે. (દરેકના 4 ગુણ)** **20**

(47) ગણિતશાસ્ત્ર - પરિચય

(48) જ્યોતશાસ્ત્રમાં ભારતનું પ્રદાન

(49) ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રે થયેલા સંસ્થાગત સુધારાઓ

(50) ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રે થયેલા સંસ્થાગત સુધારાઓ

(51) ભારતનો ઘઉંનો પાક સવિસ્તાર સમજાવો.

(52) ગ્રાહકનો શોષણ કઈ કઈ રીતે થાય છે ?

(53) ભારતના બંધારણમાં કયા કયા બાળ અધિકારોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ?

(54) ભારતનાં રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો આપેલા નકશામાં યોગ્ય સંજ્ઞાઓ વડે યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો :

(A) કાળી જમીન (B) કાંગી રંગા - રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (C) ઘઉં પકવતો એક પ્રદેશ (D) લોખંડ-પોલાદનું એક કેન્દ્ર

તમસો મા જ્યોતિર્ગમય સ્થાપના : ૧૯૯૮